ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Лебідь Вікторії Вікторівни

на тему: «Управління проектами транспортного забезпечення вантажних перевезень у міжнародному сполученні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами

На експертизу представлено дисертаційну роботу, з повним обсягом 206 ст., автореферат та 21 копію наукових праць, в яких опубліковано основні результати наукового дослідження, а також документи, що свідчать про результати впровадження.

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

Стрімкий розвиток перевезень вантажів у міжнародному сполученні посилює конкуренцію серед підприємств автомобільного транспорту та українських перевізників. Серед проблем, пов'язаних з доставкою вантажів у міжнародному сполученні, є загострення конкурентної боротьби за якість надання транспортних послуг.

Саме забезпечення якості транспортних послуг як продукту проекту дозволяє підприємству збільшити дохід шляхом підвищення привабливості якості наданих послуг для клієнтів. Тому проект транспортного забезпечення має включати набір вимог клієнтів щодо маршрутів перевезення з урахуванням можливостей виконання послуги. Умови, за яких працюють українські перевізники, вимагають застосовувати нові підходи в управлінні продуктом проекту, тобто якістю послуг, що надаються. Це може бути проектний підхід, орієнтований на якісно нові рівні управління продуктом проекту, тобто на проектно-орієнтованих підприємствах основна увага має приділятися проектам, які б мали містити нові, більш короткі маршрути слідування транспортних засобів, відповідний рівень обслуговування перевезень і привабливий конкурентоздатний тариф, тобто загальновідомий "комерційний трикутник" час доставки-сервіс доставки-тариф.

З огляду на зазначене тема дисертаційного дослідження, яка спрямована на управління проектами транспортного забезпечення перевезень

КАНЦЕЛЯРІЯ НТУ
Вх. № 01/345
«23» 03 2017 р.

вантажів у міжнародному сполученні з метою покращення якості транспортних послуг як продукту проекту, є актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами

Дисертаційна робота є складовою частиною науково-дослідної роботи кафедри міжнародних перевезень та митного контролю Національного транспортного університету на тему: «Організація і управління транспортними процесами у міжнародному сполученні» (державний реєстраційний номер 0112U008415).

Також робота виконана в рамках держбюджетної теми №37 «Розробка моделей та методів оптимізації перевезень вантажів у міжнародному сполученні» (державний реєстраційний номер 0115U002290). Внесок автора полягає у розробці моделей оцінки рівня якості транспортних послуг як продукту проекту транспортного забезпечення перевезень вантажів в умовах, коли управлінські рішення формуються за наявності неточної експертної інформації.

Відповідність напряму виконаних наукових досліджень дисертанта та використання їх результатів при розробленні зазначеної теми свідчить про актуальність та значущість завдань, які розкриті в дисертаційній роботі.

2. Ступінь обґрунтованості, достовірності наукових положень, висновків, рекомендацій та їх новизна

Дисертаційна робота здобувача наукового ступеня Лебідь Вікторії Вікторівни містить ряд наукових положень, висновків та рекомендацій, які базуються на аналізі сучасних та загальновідомих літературних джерел.

1. Достатньо обґрунтованим науковим здобутком дисертанта є положення про те, що при проектуванні різних проектів транспортного забезпечення рекомендується дотримуватися таких етапів життєвого циклу як формулювання бізнес-ідеї проекту, постановка цілей і задач, поетапна їх реалізація та створення продукту проекту перевезення – транспортної послуги. Також з метою однозначного розуміння і тлумачення етапів проектної діяльності проектно-орієнтованого підприємства вводяться такі поняття як «проект транспортного забезпечення вантажних перевезень», «продукт проекту перевезення», «результат проекту перевезення вантажів», «якість транспортної послуги як продукту проекту». Поняття сформульовані відповідно до вимог стандарту PMBoK Американського інституту управління проектами.

2. Застосування математичного інструментарію та системного підходу в управлінні проектами дає змогу класифікувати показники, які впливають на рівень якості послуг у проектах перевезення на всіх етапах життєвого циклу проекту. Аргументовано застосування методів кваліметрії в управлінні якістю транспортного обслуговування як продуктом проекту. Для цього дисертант застосувала достатньо повну і достовірну інформацію про якість транспортного обслуговування проектів перевезень, виражену кількісно, тобто зручну для використання в управлінні проектами перевезення.

3. Висновки автора (с. 85-86) щодо комплексного показника якості базуються на власних дослідженнях і отриманій експертній інформації, а тому можуть бути визнані як такі, що мають достатнє підтвердження. За результатами досліджень комплексний показник якості має бути кількісним (виражатися одним числом), однозначним (заданому набору значень вхідних показників має відповідати одне значення інтегрального показника), універсальним (охоплювати можливості оцінки ефективності надання транспортних послуг у різноманітних проектах транспортного забезпечення), адекватним (відповідати вимогам учасників ринку транспортних послуг). Іншими словами, він має бути загальним, неспецифічним, комплексним.

4. Розробка автором комплексної моделі визначення якості транспортних послуг на маршрутах міжнародних транспортних коридорів з використанням теорії нечітких множин та побудова експертної системи на основі продукційних правил нечіткої логіки дозволяє надати оцінку якості транспортного обслуговування в умовах неповної та неточної інформації.

Розроблена модель є гнучкою, так як забезпечує підвищення якості транспортного обслуговування у проектах транспортного забезпечення при прийнятті складних управлінських рішень за умови, коли цілі, обмеження та наслідки можливих дій у більшості випадків формуються за наявності неточної інформації.

Отже, розроблені автором наукові положення базуються на проведеному аналізі літературних джерел, статистичних даних та узагальненні отриманих рішень. Достовірність результатів дослідження забезпечується широким використанням математичних методів, серед яких системний підхід до управління проектами, процесний підхід до розробки моделей проекту, методи кваліметрії та елементи теорії важливості критеріїв, основні положення управління проектами та управління якістю, теорія нечітких множин та нечіткої логіки.

Наведені автором апробації теоретичних положень, науково-методичних підходів та результати практичних розрахунків, які були представлені на науково-практичних конференціях, а також впровадження

результатів дослідження в навчальний процес університету підтверджує достовірність отриманих результатів дослідження.

Основні висновки дисертаційної роботи логічно випливають з результатів здійснених автором теоретичних та експериментальних досліджень і мають достатнє обґрунтування. Таким чином, дисертаційна робота є власним науковим дослідженням, у якому отримані науково-обгрунтовані результати та вирішена наукова задача.

Варто відмітити, що ряд положень дисертаційного дослідження використано при викладанні дисципліни «Організація міжнародних вантажних автомобільних перевезень» при проведенні лекційних та практичних занять, у ході дипломного проектування та виконання магістерських робіт на кафедрі міжнародних перевезень та митного контролю Національного транспортного університету (акт про результати впровадження в навчальний процес від 31.03.16 р.).

Отже, дисертаційна робота на тему «Управління проектами транспортного забезпечення вантажних перевезень у міжнародному сполученні» Лебідь В.В. характеризується науковими положеннями, висновками та рекомендаціями, які є обґрунтованими і достовірними.

3. Значущість одержаних результатів для науки і практики

Результати наукових досліджень, запропоновані в дисертаційній роботі, можуть знайти застосування на проектно-орієнтованих підприємствах транспортної галузі та транспортно-експедиційних підприємствах, які є учасниками транспортного процесу доставки вантажів.

Також отримані результати можуть представляти інтерес для організаторів перевезень вантажів у внутрішньому та міжнародному сполученні, для менеджерів логістичних підприємств.

На увагу заслуговує запропонований підхід до вирішення комплексних задач удосконалення перевезень шляхом зменшення імовірності ризикових ситуацій на фазі реалізації життєвого циклу проекту. Він дозволяє об'єднати ефекти від удосконалення організації перевезень за вартісними критеріями та від формування перспективних маршрутів руху за критеріями привабливості маршрутів з урахуванням елементів ризику.

Окремі положення дисертації можуть застосовуватися у науково-дослідницькій діяльності університету та використовуватися в навчальному процесі для написання конспектів лекцій, методичних вказівок для практичних занять.

4. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Основні теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи опубліковані у 12 наукових працях, у тому числі 7 - у фахових виданнях, що входять до переліку ВАК України, також апробовані в тезах 9-ти міжнародних та 18-ти тезах вітчизняних науково-практичних конференцій. Основна увага в публікаціях приділена різним аспектам визначення якості надання транспортних послуг як продукту проекту транспортного забезпечення вантажних перевезень.

За результатами наукового дослідження автором отримано 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твори науково-технічного характеру «Математична модель прийняття оптимального рішення щодо вибору міжнародного маршруту за критерієм важливості» (свідоцтво № 66608 від 13.07.2016 р.); «Нечітко-множинна модель забезпечення взаємозв'язку показників якості проектів перевезення вантажів» (свідоцтво № 67057 від 09.08.2016 р.); «Вибір оптимального маршруту за критерієм привабливості» (свідоцтво № 67055 від 09.08.2016 р.).

Обсяг друкованих праць, видання, в яких вони опубліковані, та їх кількість відповідають вимогам ВАК України щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

5. Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Викладення основних положень дисертації в тексті автореферату за своєю структурою та змістом відповідає вимогам, що ставляться МОН України до автореферату. Автореферат містить всі основні положення, висновки та рекомендації, які представлені в дисертаційній роботі Лебідь В.В. Зміст автореферату та основні положення дисертаційної роботи є ідентичними.

6. Дискусійні питання та зауваження відносно змісту й оформлення результатів наукового дослідження

При загальній позитивній оцінці дисертаційної роботи, слід також зробити наступні зауваження та відмітити окремі недоліки дисертаційної роботи:

1. У підрозділі 1.3 дисертаційної роботи недостатньо повно розкриті проектні принципи якості транспортних послуг та обґрунтування вибору деяких з них для подальшого розгляду в роботі.

2. У дисертаційні роботі обґрунтовані основні положення з управління проектами транспортного забезпечення вантажних перевезень, а також з метою однозначного розуміння і тлумачення етапів проектної діяльності введені такі поняття як «проект транспортного забезпечення вантажних перевезень», «продукт проекту перевезення», «результат проекту перевезення вантажів», «якість транспортної послуги як продукту проекту» (п. 1.3.1) , однак варто було би вказати нормативні документи, де власне чітко зафіксоване поняття транспортної послуги.

3. В дисертаційній роботі доцільно було б приділити більшу увагу опису зацікавлених сторін проектів транспортного забезпечення. Виходячи з опису безпосередньо проектів транспортного забезпечення зрозуміло, що в реалізації цих проектів приймають участь різнотипні зацікавлені сторони. Це може значно впливати на підходи та методи оцінки якості надання транспортних послуг.

4. Дискусійним є припущення автора стосовно того, що для покращення бізнес-операцій проектно-орієнтованого підприємства та збільшення контрактів на доставку вантажів рекомендується строго дотримуватися чітко сформованих дій на всіх етапах життєвого циклу проекту. Проте вимоги вантажовласників до результату проекту відрізняються за змістом, часом та вартістю реалізації проекту, тому проект має бути погоджений не тільки з замовником послуги, а із усіма учасниками процесу перевезення вантажів.

5. В зв'язку з тим, що у дослідженні використовується велика кількість якісних показників оцінки якості транспортних послуг було б доречно визначити інструменти, які необхідно використати для проведення експертної оцінки.

6. У дисертаційній роботі не чітко визначено шляхи використання комплексного показника якості транспортного обслуговування для прийняття управлінських рішень щодо визначення заходів з забезпечення необхідного рівня якості надання транспортних послуг.

7. Моделі управління ризиками транспортного забезпечення проектів перевезення вантажів у міжнародному сполученні доцільно було б доповнити такими ключовими елементами, як заходи з недопущення та заходи з мінімізації негативних наслідків виникнення ризикових ситуацій.

В цілому, зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження, його теоретичної та практичної цінності та значущості.

7. Висновок про відповідність дисертаційної роботи паспорту спеціальності та встановленим вимогам

Дисертаційна робота є закінченою науковою працею, яка виконана на достатньо високому рівні з використанням математичних методів, містить нові результати та науково обґрунтовані рішення, впровадження яких спрямоване на вирішення актуальних проблем в управління проектами транспортного забезпечення вантажних перевезень.

Дискусійні питання та зауваження відносно змісту та оформлення результатів наукового дослідження, відзначені у відгуку, не знижують її цінності та не ставлять під сумнів вихідні наукові положення і результати дослідження, що отримали достатню апробацію та практичне впровадження.

Таким чином, викладені положення дозволяють зробити висновок щодо відповідності виконаного наукового дослідження вимогам, які висуваються до кандидатських дисертацій (п.п. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою КМУ №567 від 24.07.2013 р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ №656 від 19.08.2015 р. та №1159 від 30.12.2015 р.), а Лебідь Вікторія Вікторівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами і програмами.

Офіційний опонент
кандидат технічних наук,
докторант кафедри геоінформатики
ННІ «Інститут геології»
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка Н.В. Оберемок

Підпис засвідчую
Вчений секретар КНУ
Караул
23.